

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНО ДИСЦИПЛІНИ
«ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС»**

«Оркестрові духові та ударні інструменти»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

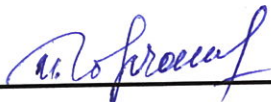
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

Розробники: викладачка циклової комісії «Оркестрові духові та ударні інструменти» викладачка вищої категорії, старша викладачка Римма ЛИТВИНЕНКО.

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025–2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Оркестрові духові та ударні інструменти» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «25» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії

«Оркестрові духові та ударні інструменти»

Юрій ЛЕВИЦЬКИЙ

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, рівень освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ЄКТС – 19	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Загальна кількість годин – 570	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – II – IV
Тижневих годин: практичних – 570	Освітньо-наукова програма – «Музичне мистецтво»	Семестри – III – VIII
Вид контролю – залік	Рівень освіти – фахова передвища освіта Освітньо-професійний ступінь – «Фаховий молодший бакалавр»	Практичні заняття – 570 годин

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. **Метою** вивчення дисципліни є підготовка здобувачів передвищої освіти (молодших бакалаврів) до практичної та музично-просвітницької діяльності у якості артистів музичних виконавських колективів (оркестрів, ансамблів), а також формування у них комплексу знань, умінь та навичок, який забезпечує належний рівень професійної підготовки та всебічний розвиток.

2.2. Завдання:

- набуття навиків колективної гри, підкорюючи власну гру диригенту (узгоджувати свої дії, виконання своєї партії з диригентським жестом: грати за диригентом, співвідносити своє виконання з діями диригента, тобто розуміти ауфтаки, фермати, прискорення та уповільнення темпу);
- розвиток та зміцнення почуття ансамблю, а саме узгоджувати своє виконання з іншими учасниками колективу як в окремих партіях, так і у загальному оркестровому (ансамблевому) звучанні, удосконалювати синхронність рухів та ритмічної точності, здатність чути партнерів;
- формування художнього смаку через ознайомлення з кращими зразками

світової, вітчизняної, народної та сучасної музики;

- оволодіння звуковидобуванням, яке притаманне стилю, жанру, авторському задуму конкретних творів із репертуару оркестру;
- вміння володіти собою під час екзаменаційних і публічних виступів, вміння створити творче самопочуття, регулювати емоційний і фізичний стан, виконувати твори на достатньому професійному рівні, викликаючи емоційний відгук слухачів.
- розвиток та закріплення навичок читання нот з листа;
- розвиток виконавських здібностей: музичного слуху, пам'яті, ритму, уяви, волі, уваги;
- виховання творчої дисципліни та колективної відповідальності.

Рішення усіх цих навчально-виховних задач готує майбутніх фахівців до професійної практичної діяльності.

2.3. Компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.
СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання (РН):

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої

виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Репертуарний список з дисципліни «Оркестровий клас» розроблено відповідно до сучасного професійно-виконавського рівня артистів оркестру народних інструментів та капели бандуристів. З метою опанування та вдосконалення основ мистецтва акомпанементу рекомендується включати до репертуару, поряд з оригінальними концертними п'єсами та перекладами творів зі скарбниці світової музичної культури, різноманітні вокальні твори (обробки народного мелосу, романси, пісні).

Орієнтовний репертуарний список (Оркестр народних інструментів)

- John Williams "Star wars The Marches"
- Howard Ashman & Alan Menken "Beauty and the beast medley"
- Arranged by Poul Jennings "Aladdin"
- Music by Matthew Wilder , lyrics by David Zipper "Mulan"
- Arranged by Michael Brown "Pixar movie magic"

- Alan Silvestri "Avengers :Endgame"
- By Danny Alfman "The Simpson"
- Владимир Косма "Мелодія " з к.ф. "Іграшка"
- Аранж. Олексій Серьогин
- Brain Balmages "Sparcs"
- Лео Деліб "Дует квітів" з опери "Лакме"
- Карл Орф "Carmina burana"
- Дж.Росіні "Увертюра " до опери " Севільський цирюльник"
- Ларрі Нік "Полярний експрес"
- "Caribe"
- Джон Вассон "Curtain Call"
- Arr. Gary Hoey "Carol of the bells"
- Ralf Ford " CompleX -2030"
- Philip Spark "A Klezmer carnival"
- Оякяєр "Весела Полька" для тромбону з оркестром
- Robert Sheldon "A Child's Lullaby"
- Arr.Calvin Custer "Virgen De Ia Macarena"
- Giancarlo Gazzani "Cartolina da Cuba"
- Manyel Penella "El Gato Montes"

- И.Штраус інструм.І.Ладановського "Полька трік-трак"
- By Michael Giacchino arr.Jay Bocook "Symfonic Suite from Star Trek"
- Brian Balmages " Arabian Dances "
- Robert Folk arr. Frank Bernaets "The Police Academy March"
- Arr. by Jay Bocook " The Music of James Bond"
- J. Williams arr.Rieks Van Der Velde "HOOK"
- Howard Shore arr. John Whitney "The Lord of the rings.The Fellowship of the rings"
- Koji Kondo arr.Juri Schleifmsn " Super Mario"
- Larry Neeck "Dragons fly on the winds of time"
- C.Oscar Stover arr.Andy Clark "Fandango" for mallet percussion and band"
- Robert Longfield " Italian Holiday "
- Warren Barker "Overture a la russe"
- Arr.Marcel Peeters "Nino rota film music"
- J. Strauss jr. "Neue pizzicato polka"
- Arr. By Giancarlo Gazzani " Cuban Sound "
- В. Троян "Романс лягушки "для тромбону з оркестром
- Michael Giacchino arr. Jay Bocook " Music from The Incredible"
- Kees Valk " Mount Everest"

- Rib Grice " Valley of the king's"
- О.Кабаченко "Гуцульський вступ"
- Т. Петренко "Україна"
- К.Сенс-Санс "Фінал" з зоологічної сюїти "Карнавал тварин"
- Г.Форе "Павана"
- Д.Обер "Увертюра" до опери "Фенелла "
- С. Хозе "Арабеска"
- Т.Альбіноні "Адажіо"
- А.Хачатурян "Апієва дорога", "Танець молодих фракійців" з балету "Спарк"

- Шарль Гуно балетна сцена "Вальпургієва ніч" з опери "Фауст"
- Р.Ромен "Зевс громовержець бог над богами "
- Alan Mencen "Hercules"
- John Powell Music from the motion picture "How to train your dragon"
- Robert Buckley "LOL"
- John Williams "India Johns selection"

4. Структура навчальної дисципліни

Дисципліна «Оркестровий клас» вивчається з II по IV курси і розподіляється на шість семестрів (III – IV, V – VI, VI – VII, VII – VIII).

Наприкінці кожного семестру проводяться контрольні заходи з оцінюванням; наприкінці VIII семестру – залік.

Програмні вимоги до репертуару	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор	Індив	Сам.р
Програма 3 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	68		68			
Програма 4 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	84		84			
Програма 5 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	102		68			
Програма 6 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	126		126			
Програма 7 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	102		102			
Програма 8 семестру твори різні за характером, стилями та жанрами (хронометраж – до 45 хв)	96		96			
Усього годин	570		570			

5. Теми лекційних занять навчальним планом не передбачені.

6. Теми лабораторних занять навчальним планом не передбачені.

7. Теми індивідуальних занять навчальним планом не передбачені.

8. Індивідуальні завдання

Робота над партіями програми:

- аналіз технічних складнощів виконуваних партій;
- визначення аплікатури, штрихів, артикуляції;

- підбір прийомів гри;
- технічне засвоєння та відпрацювання складних фрагментів творів,
- розроблення інструктивного матеріалу для опанування складнощів виконуваних партій.

9. Методи та технології навчання

Вивчення нормативної навчальної дисципліни «Оркестровий клас» передбачає поєднання різних методів і технологій навчання. Серед них активні методи:

- пояснювально-ілюстративні – пояснення викладачем прийомів гри, демонстрація зразків виконання, прослуховування професійних записів.
- репродуктивні – відтворення здобувачами інтонаційних і ритмічних моделей, робота над партіями;
- аналітичні – аналіз нотного тексту, розбір гармонічної та поліфонічної структури твору, інтонаційні завдання.
- практичні – безпосередня робота над оркестровим / хоровим звучанням: ансамблем тощо.
- методи колективного навчання – робота в групах (партіях), колективне обговорення художньої інтерпретації творів.
- метод проблемного навчання – постановка творчих завдань
- концертно-виконавський – виступи перед аудиторією, підготовка концертних програм.

10. Методи та критерії оцінювання

Методи оцінювання запланованих **програмних результатів навчання**: перевірка засвоєння музичного матеріалу згідно з програмними вимогами шляхом виконання практичних завдань (поточний контроль, заліки наприкінці семестрів (підсумковий контроль). **Система контролю** включає виконання усього музичного матеріалу за навчальними вимогами.

На основі Положення про систему оцінювання якості навчальних досягнень здобувачів освіти в Дніпровській академії музики та навчально-методичних рекомендацій, розроблених цикловою комісією «Оркестрові духові та ударні інструменти», встановлено такі **критерії оцінювання** знань здобувачів з навчальної дисципліни «Оркестровий клас»:

Зараховано:

- 1) високий рівень володіння теоретичними знаннями;
- 2) вільне застосування практичних навичок;
- 3) правильно, без жодної помилки або з незначними помилками виконані всі завдання.

Не зараховано

- 1) незнання більшої частини навчального матеріалу;
- 2) невміння застосовувати теоретичні знання на практиці;
- 3) майже повна неспроможність виконання завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти за курс повної загальної (профільної) середньої освіти визначаються згідно з Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392).

Рівень досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти I-II курсів
I. Початковий	1	Здобувач фахової передвищої освіти розрізняє об'єкти вивчення, але не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок (більше 70%) у письмових та усних формах роботи, неспроможний виконати практичну роботу (навіть завдання елементарного рівня), зовсім не виконує творчих завдань.
	2	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має не чіткі уявлення про об'єкт вивчення, не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, припускається 10 та більше помилок у аудиторних та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).
	3	Здобувач фахової передвищої освіти відтворює частину навчального матеріалу, не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, за допомогою викладача виконує елементарні завдання, припускається не більше 9 помилок у письмових та усних формах роботи, з великими труднощами виконує практичну роботу (або не виконує), має складнощі з виконанням творчих завдань (або зовсім їх не виконує).
II. Середній	4	Здобувач фахової передвищої освіти з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал. Вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається суттєвих помилок у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 8 помилок у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, практичних завданнях (не може визначити здобувач освіти не може визначити головну роль темпоритму у об'єднанні в єдиний ансамбль. Відчуття метричних долей такту та ритмічна визначеність «всередині такту», єдність, синхронність його звучання, функціонування учасників ансамблю в умовах поліритмії;), має складнощі при виконанні творчих завдань.
	5	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 7 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, практичних завданнях (здобувач освіти не може визначити головну роль темпоритму у об'єднанні в єдиний ансамбль. Відчуття метричних долей такту та

		ритмічна визначеність «всередині такту», єдність, синхронність його звучання, функціонування учасників ансамблю в умовах поліритмії;); формально виконує творчі завдання.
	6	Здобувач фахової передвищої освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, має складнощі при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 6 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, практичних завданнях (здобувач освіти не може визначити головну роль темпоритму у об'єднанні в єдиний ансамбль. Відчуття метричних долей такту та ритмічна визначеність «всередині такту», єдність, синхронність його звучання, функціонування учасників ансамблю в умовах поліритмії; тощо); формально виконує творчі завдання.
III. Достатній	7	Знання здобувача фахової передвищої освіти є достатніми, він застосовує вивчений програмний матеріал у стандартних ситуаціях, припускається декількох помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; допускає не більше 5 помилок або неточностей у музичних диктантах, у слуховому аналізі, інтонаційних вправах, практичних завданнях (не може надати фахові орієнтири щодо подальшого закріплення навичок інтонаційно чистого співу в ансамблі, праці над переходними тонами, співу в унісон як основи для розвитку гармонічного слуху, ритмічної розробки джазових акордів; техніки вокалізації.тощо); логічно виконує творчі завдання.
	8	Знання здобувача фахової передвищої освіти є достатніми, він застосовує вивчений програмний матеріал у стандартних ситуаціях, не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати ключові теоретичні поняття й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 4 помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах, теоретичних завданнях (не може надати фахові орієнтири щодо подальшого закріплення навичок інтонаційно чистого співу в ансамблі, праці над переходними тонами, співу в унісон як основи для розвитку гармонічного слуху, ритмічної розробки джазових акордів;.тощо); логічно виконує творчі завдання.
	9	Здобувач фахової передвищої освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази, глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює. Здобувач не допускає суттєвих помилок у відповідях на теоретичні питання, може правильно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань на інструменті та письмово; припускається не більше 3 незначних помилок або неточностей у музичних диктантах, слуховому аналізі, інтонаційних вправах,

		теоретичних завданнях (не може може надати фахові орієнтири щодо праці над переходними тонами, співу в унісон як основи для розвитку гармонічного слуху, ритмічної розробки джазових акордів;); логічно та переконливо виконує творчі завдання.
IV. Високий	10	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, може припуститися 2 помилок в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; майже досконало виконує практичну роботу над джазовим фразуванням, українською та англійською орфоєпією та технікою виконання синкоп; дає визначення характеристики роботи над вокальними техніками (мікст, тванг); може припуститися двох помилок; логічно та переконливо виконує творчі завдання.
	11	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, може припуститися 1 помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; майже досконало виконує практичну роботу над джазовим фразуванням, українською та англійською орфоєпією та технікою виконання синкоп;); логічно та переконливо виконує творчі завдання..
	12	Здобувач фахової передвищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями, правильно його відтворює, має знання в обсязі та в межах вимог освітньо-професійної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, показує знання матеріалу з питання, обґрунтовує наукові поняття, вільно володіє навичками виконання практичних завдань на інструменті, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає помилки в музичних диктантах будь-якої складності (в тому числі тембрових), слуховому аналізі, інтонаційних вправах; досконало виконує практичну роботу над джазовим фразуванням, українською та англійською орфоєпією та технікою виконання синкоп; дає визначення характеристики роботи над вокальними техніками (мікст, тванг, мелізми, вібрато, глісандо, фальцет, йодль, субтон); логічно та переконливо виконує творчі завдання.

11. Методичне забезпечення

- 12.1 Друковані та електронні матеріали.
- 12.2 Робоча програма з дисципліни «Оркестровий клас».
- 12.3 Силабус дисципліни «Оркестровий клас».

11. .

12. Рекомендована література

Основна

1. Горбаль Я., Горбаль В. Характерні особливості сучасного духового ансамблевого виконавства: Навчально-методичний посібник / Я. М. Горбаль, В. Я. Горбаль. – Львів – Дрогобич: Пóсвіт, 2020. – 268 с.
2. В. Горбаль, Я. Горбаль. Репертуарний збірник концертних творів: Нотне видання для курсантів та студентів музичних навчальних закладів / В. Горбаль, Я. Горбаль. – Львів: НАСВ, 2021. – 160 с.
3. Горбаль В.Я., Горбаль Я.М. Репертуарний збірник музичних творів зарубіжних композиторів для солістів-інструменталістів та вокалістів з духовим оркестром: Навчально-методичний посібник / В.Я. Горбаль, Я.М. Горбаль. – Львів – Дрогобич: Пóсвіт, 2021. – 168 с.
4. Мурза С. М. Диригентський жест як інструментально-виконавський феномен : компаративно-технологічний підхід [текст] : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства : 17.00.03 – муз. мистецтво / Мурза Світлана анатоліївна ; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2021. – 19 с.
5. Степанова А. Сучасний духовий оркестр: його складники і дієвість. Науковий вісник Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Ушинського. Випуск 1 (138). Одеса, 2022. С. 37-42.
6. Сіончук О.В. Український диксиленд. Практичний курс: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Музичне мистецтво» спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти». Рівне: РДГУ, 2020. 166 с.

Допоміжна

1. Терлецький М. Інструментування для духового оркестру : навч. посіб.: Рівне : Рівненський держ. гуманіт. ун-т., 2006. 206. с.
2. Рудчук Ю.А. Духова музика в Україні: історико-музикознавче дослідження. Київ: ДАКККиМ, 2006. 228 с.
3. Терлецький М. Історія розвитку духового оркестру : навч. посіб. Рівне :

Рівнен. держ. гуманіт. ун-т., 2006. 156 с.

4. Терлецький М.М. Інструментальне та нотне забезпечення вітчизняних духових оркестрів у їх історичному розвитку. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя : зб. наук. статей. Рівне: Волинські обереги, 2016. Вип. 8. С. 107–111.

13. Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «Культура України» <https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39> .
2. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Україніка наукова: національна реферативна база.
URL: <https://ube.nlu.org.ua/>